

CERC DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ

CPI® 260

California Psychological Inventory® (260)

11.12.2025

Eveniment organizat de profesorii și studenții
programului masteral
Comportament Organizațional și Consiliere Psihologică.

Ce este CPI?

- Inventar de personalitate pentru populația normală (non-clinică)
- Construit empiric, pornind de la comportamente și descrieri reale
- Accent pe felul în care oamenii funcționează în interacțiuni sociale
- Gândit ca „fratele sănătos” al MMPI

Originea CPI

- Autor: Harrison G. Gough
- Pornit din nevoia practică de a înțelege persoana, nu de a confirma o teorie
- Se bazează pe situațiile reale în care psihologii au nevoie de predicție comportamentală
- Orientat spre utilizare în consiliere, educație, mediul organizațional, selecție de personal

CPI vs. alte modele (Big Five etc.)

- Big Five este un model teoretic, derivat factorial
- CPI este un instrument empiric, derivat din criterii comportamentale
- CPI surprinde stilul social și moral (norme, responsabilitate, roluri sociale)
- În practică, CPI poate prezice mai bine anumite comportamente în muncă și leadership

Axioma 1 – Conceptele populare

- Scalele sunt construite pe baza termenilor folosiți în limbajul cotidian
- Ex.: „responsabil”, „tolerant”, „dominant” – termeni care apar natural în descrieri
- Ideea: testul trebuie să fie ancorat în modul în care oamenii chiar se descriu unii pe alții

Axioma 2 – Sistemul deschis

- Numărul de scale nu este fix; structura este ajustabilă
- Dacă un criteriu important nu poate fi prezis – se poate adăuga o scală nouă
- Dacă o scală nu mai are valoare predictivă – poate fi eliminată
- CPI a trecut prin mai multe revizii (versiuni 1951–2002)

Axioma 3 – Principiul instrumental

- Fiecare scală trebuie să facă două lucruri:
  - 1) să prezică ce fac sau spun oamenii în situații concrete
  - 2) să identifice persoane pe care ceilalți le descriu în mod consistent într-un anumit fel
- Accent pe utilitate practică, nu pe eleganță factorială

Axioma 4 – Principiul topografic

- Scalele au voie să coreleze între ele
- Obiectivul NU este ortogonalitatea psihometrică
- Structura de covariație a scalelor ar trebui să reflecte cum se asociază conceptele în viața reală
- Ex.: o persoană foarte responsabilă e adesea și conformistă și cu autocontrol ridicat

Axioma 5 – Intensificarea măsurării

- Dimensiunile largi (ex.: extraversiunea) sunt măsurate prin familii de scale intercorelate
- Nu există o singură „scală de extraversiune”, ci mai multe fațete (Sy - Sociabilitate, Sp - Prezență socială, Do – Dominanță etc.)
- Permite surprinderea nuanțelor – tipuri diferite de extraversiune sau responsabilitate

Structura CPI 260 – macro

- 20 scale primare – nucleul interpretării
- 8 scale secundare / speciale – orientate spre muncă, leadership, creativitate etc.
- 3 scale vectoriale – vectorii care definesc modelul cuboid
- modelul cuboid – 4 tipuri de personalitate

- Versiunea românească – etalon local, traducere și adaptare culturală
- 260 itemi (versiunea 2002)
- Adevărat / Fals
- 13+ ani

Scale primare

Grupa 1 – Orientarea interpersonală

- Dominanță (Do) – influență, assertivitate, inițiativă
- Capacitate de statut (Cs) – ambiție, potențial de roluri importante
- Sociabilitate (Sy) – dorință de interacțiune, confort în grup
- Prezență socială (Sp) – ușurință sub atenția celorlalți
- Acceptare de sine (Sa) – încredere în propria persoană
- Independență (In) – autonomie, decizie proprie
- Empatie (Em) – sensibilitate la nevoile altora

Scale primare

Grupa 2 – Management de sine

- Responsabilitate (Re) – conștiinciozitate, seriozitate, fiabilitate
- Conformism social (So) – atașament față de norme și obiceiuri
- Autocontrol (Sc) – comportament precaut, autoreglare
- Impresie bună (Gi) – preocuparea pentru imaginea pozitivă
- Comunalitate (Cm) – răspunsuri „normale”, tipice, fără excentricități
- Stare de bine / Sănătate (Wb) – optimism, tonus afectiv pozitiv
- Toleranță (To) – acceptare și respect pentru diferențe

Scale primare

Grupa 3 – Motivații și stil de gândire

- Realizare prin conformism (Ac) – realizare în structuri bine organizate
- Realizare prin independență (Ai) – realizare în contexte mai libere
- Fluență conceptuală (Cf) – interes pentru idei, concepte, probleme intelectuale

Scale primare

Grupa 4 – Caracteristici personale

- Intuiție psihologică (Py) – „simțul” motivațiilor altora
- Flexibilitate (Fx) – adaptare la nou și schimbare
- Femeinitate (F) / Masculinitate (M) – orientare spre roluri și valori mai „tari” vs. mai „tandre”

Scale secundare / speciale

- Utilizate mai ales în organizațional și cercetare
- Reflectă constructe legate de muncă, roluri sociale, leadership
- Versiunea românească include și Hs (Ostilitate) și Fght (Luptător)

Scale secundare / speciale

- Mp – Potențial managerial
- Wo – Orientare spre muncă
- CT – Temperament creativ
- Lp – Leadership
- Ami – Amabilitate
- Leo – Orientare spre aplicarea legii
- Tm – Obiectivitate în gândire
- Anx – Anxietate
- Nar – Narcisism
- Hs – Ostilitate
- Fght – Spirit de luptător

Scale secundare / speciale

- B-Ms – Scala Baucom pentru feminitate
- B-Fm – Scala Baucom pentru masculinitate
- D-SD – Scala lui Dicken pentru dezirabilitate socială
- D-AC – Scala lui Dicken pentru supunere

Scale vectoriale

- V1 – Extraversie vs. Introversie
- V2 – Aderență la normă vs. Contestare a normei
- V3 – Autorealizare

Cei 3 vectori CPI

- Vector 1 – Extraversiune / Ascendancy / Self-assurance
- Vector 2 – Norm-favoring vs. norm-questioning
- Vector 3 – Nivelul de integrare și maturitate al tipului personal
- Vectorii sunt derivați factorial și stau la baza modelului cuboid

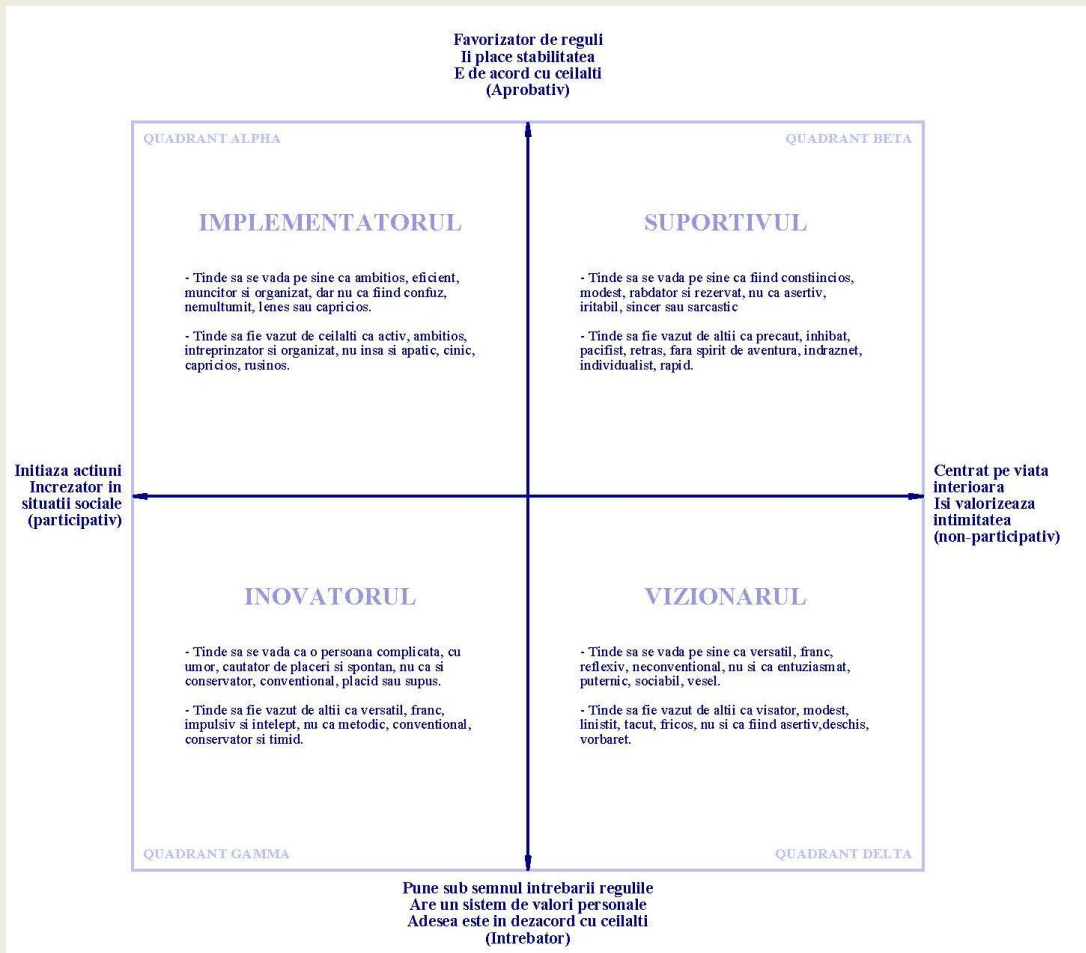

Modelul cuboid – cele 4 tipuri

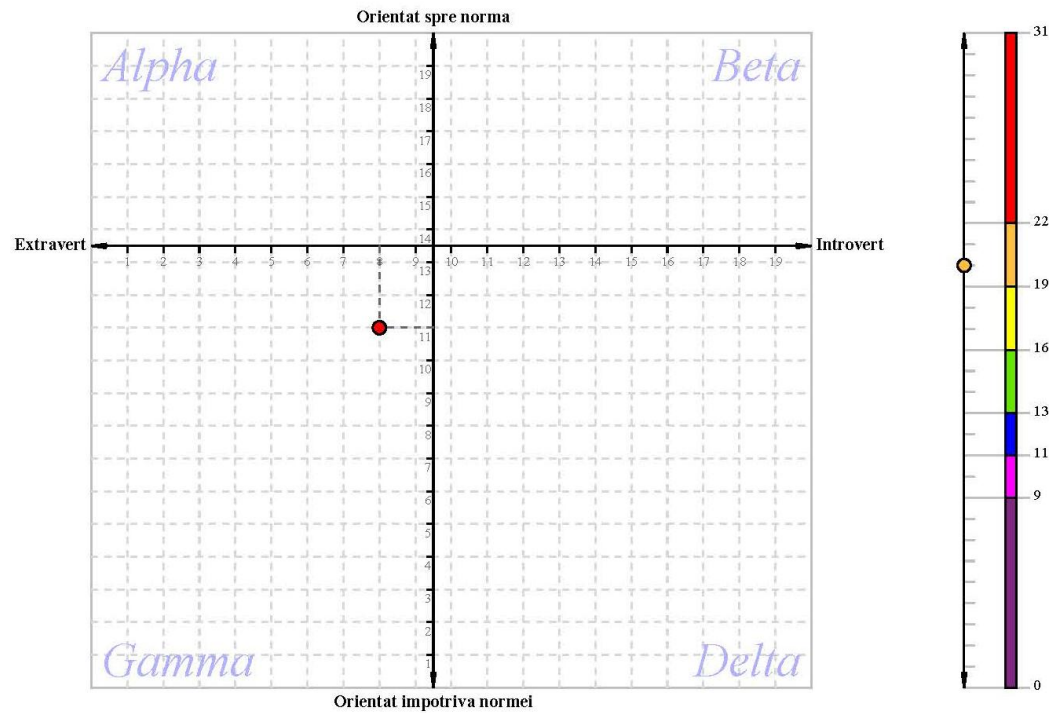
- ALFA – Norme + extraversie → stil implementator, managerial
- BETA – Norme + introversie → stil suportiv, stabil
- GAMMA – Contestă normele + extraversie → stil inovator, vizionar
- DELTA – Contestă normele + introversie → stil reflexiv, analitic

Modelul cuboid – cele 4 tipuri

Modelul cuboid – cele 4 tipuri

MODELUL CUBOID: GAMMA 6

Tipul ALFA

- Focalizat pe sarcini, productiv, eficient
- Perceput ca puternic, asertiv, influent
- Ca manager: orientat pe obiective și rezultate
- La scoruri foarte mari – lideri carismatici; la scoruri joase – pot deveni autoritari și egocentrici

Tipul BETA

- Introvert, responsabil, stabil
- Păstrează normele și valorile grupului
- Preferă roluri executive clare
- La scoruri înalte – modele de corectitudine; la scoruri joase – conformism temător, rigiditate

Tipul GAMMA

- Vizionar, contestă status quo-ul
- Orientat spre schimbare și inovație
- Ca lider: poate schimba direcția unei organizații
- La scoruri înalte – creativ, imaginative
- La scoruri joase – rebel, impulsiv, disruptiv

Tipul DELTA

- Reflexiv, detașat, analitic
- Adesea în roluri de expert tehnic sau științific
- Preferă autonomie și colective mici
- La scoruri înalte – idealist, vizionar; la scoruri foarte joase – fragmentare și dezorganizare (posibilă simptomatologie severă)

Interpretarea profilului CPI

- Nu este o simplă listă de trăsături
- Se lucrează cu ipoteze → integrarea informațiilor
- Necesită cunoașterea teoriilor personalității, dezvoltării, motivației
- Ideal: învățare prin supervizare, pe profiluri reale

Pasul 1 – Verificarea validității

- Se analizează Gi – Impresie bună, Cm - Comunalitate, Wb – Stare de bine / Sănătate
- Scoruri mici la Wb - Stare de bine / Sănătate și Cm - Comunalitate → tendință de „Fake Bad”
- Scoruri mici la Gi - Impresie bună → accentuează simptomele, auto-deprecieri
- Scoruri foarte mari la Gi - Impresie bună → tendință de „Fake Good” (idealizare)
- Profilul nu este aruncat, dar interpretarea se face cu prudență

Pasul 2 – Analiza vectorilor

- Identificarea tipului (Alfa, Beta, Gamma, Delta)
- Estimezi nivelul de integrare (1–7)
- Un scor 7 la un tip → tip pe deplin realizat
- Scoruri foarte joase la vectorul 3 pot indica probleme de coerență a personalității

Pasul 3 – Scale individuale

- Notezi scalele cu scoruri foarte înalte și foarte joase
- Te uiți la distribuția scorurilor în cele 4 grupe
- Cauți eventuale contradicții (ex.: Do foarte mare + Em foarte mică)

Pasul 4 – Pattern-uri între scale

- Exemple clasice:
- $Do \uparrow + Gi \uparrow \rightarrow$ lider asertiv, dar cu respect pentru ceilalți
- $Do \uparrow + Gi \downarrow \rightarrow$ conducător egocentric, cu risc de abuz de putere
- $So \uparrow + Sc \uparrow \rightarrow$ stabilitate comportamentală, consistență
- $So \downarrow + Sc \downarrow \rightarrow$ impulsivitate, comportament refractar, agresivitate
- $In \uparrow$ vs. $Ac \uparrow \rightarrow$ conflict între autonomie și conformism

Pasul 5 – Analiza pe grupe de scale

- Grupa 1 – cum funcționezi interpersonal
- Grupa 2 – cât de matur, responsabil și reglat ești
- Grupa 3 – cât de mult vrei să realizezi și cum gândești
- Grupa 4 – stilul tău personal, felul în care aduci nuanță și creativitate

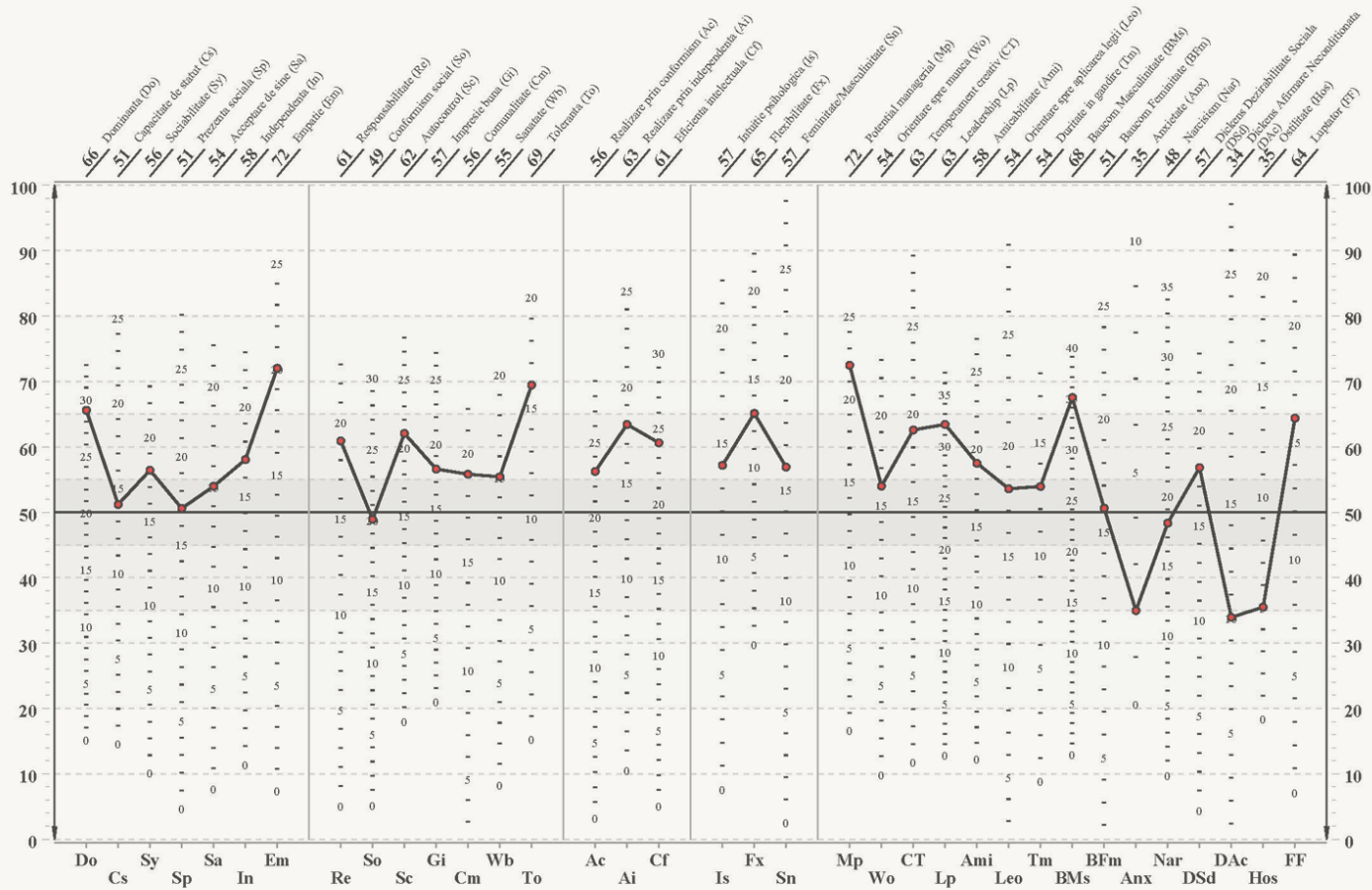

Pasul 6 – Integrarea cu alte date

- Se corelează rezultatele CPI cu:
  - Interviu clinic sau organizațional
  - Observație și istoricul profesional
  - Alte teste (ex.: MCMI, NEO, 16PF)
- Scopul: o poveste coerentă, nu etichete izolate

Profil CPI – exemplu vizual

Critici aduse CPI

1. Validitate de construct – unii autori critică ambiguitatea unor scale
2. Redundanță și corelare ridicată între scale
3. Conceptele populare pot avea încărcătură culturală variabilă
4. Lipsa ortogonalității poate îngreuna interpretarea strict factorială

Replica lui Gough și a susținătorilor

- Redundanța poate fi un avantaj în predicția comportamentului
- Corelarea dintre scale reflectă realitatea psihologică (trăsăturile co-apar)
- Scopul CPI este utilitatea practică, nu „puritatea” statistică
- Studiile arată că Big Five poate fi extras din CPI, dar instrumentul are informație suplimentară

Aplicații CPI în organizațional

- Selecție și recrutare pentru roluri de leadership
- Identificarea potențialului managerial (Mp – Potențial managerial, Do – Dominanță, Cs – Capacitate de stat, Lp - Leadership)
- Coaching și dezvoltare personală
- Training de comunicare și lucru în echipă
- Evaluări 360 și feedback structurat

Aplicații în consiliere și educație

- Consiliere vocațională și de carieră
- Înțelegerea stilului personal de lucru și învățare
- Clarificarea modului de relaționare și a conflictelor
- Planuri de dezvoltare personală

Concluzii

- Testul oferă o imagine bogată a personalității normale
- Integrează relațiile cu normele, responsabilitatea și stilul social
- Este foarte util în domeniul organizațional și în zona de leadership
- Necesită practică și rafinament în interpretare – nu e un test „plug-and-play”

Formular de feedback

Vă mulțumim!